

## II. Rákóci Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

### Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

<b>Képzési szint</b>	<b>alapképzés</b>	<b>Tagozat</b>	<b>nappali</b>	<b>Tanév/félév</b>	<b>2020/2021</b>
<b>Ступінь вищої освіти</b>	<b>бакалавр</b>	<b>Форма навчання</b>	<b>денна</b>	<b>Навчальний рік/семестр</b>	<b>I/1.</b>

### Tantárgyleírás

#### Силабус

<b>A tantárgy címe</b>	A magyar irodalom története: Régi magyar irodalom és a felvilágosodás irodalma
<b>Назва навчальної дисципліни</b>	Історія угорської літератури: Давня угорська література та епохи просвітництва
<b>Tanszék</b>	Filológia Tanszék, Magyar Tanszéki Csoport
<b>Кафедра</b>	Кафедра Філології, Угорська філологія
<b>Képzési program</b>	014 Középfokú oktatás (Magyar nyelv és irodalom)
<b>Освітня програма</b>	014 Середня освіта (Мова і література угорська)
<b>A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)</b>	Típus (kötelező vagy választható): kötelező Kreditérték: 6 Előadás: 30 Szeminárium/gyakorlat: 60 Laboratóriumi munka: Önálló munka: 90
<b>Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)</b>	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Кредитів: 6 Лекції: 30 Семінарські/практичні заняття: 60 Лабораторні заняття: Самостійна робота: 90
<b>Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)</b>	Kész Margit, docens <a href="mailto:keszmargit@gmail.com">keszmargit@gmail.com</a>
<b>Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)</b>	Mádi Gabriella, tanár <a href="mailto:madi.gabriella@kmf.org.ua">madi.gabriella@kmf.org.ua</a>  Gál Adél, tanársegéd <a href="mailto:gal.adel@kmf.org.ua">gal.adel@kmf.org.ua</a>  Kejs Margareta Ю., доцент <a href="mailto:keszmargit@gmail.com">keszmargit@gmail.com</a>  Маді Габрієлла Яношівна, старший викладач <a href="mailto:madi.gabriella@kmf.org.ua">madi.gabriella@kmf.org.ua</a>

	<p>Гал Одел Федорівна, стажист  <a href="mailto:gal.adel@kmf.org.ua">gal.adel@kmf.org.ua</a></p>
<p><b>A tantárgy előkövetelményei</b></p> <p><b>Пререквізити навчальної дисципліни</b></p>	<p>Nincs előkövetelmény</p> <p>Перереквізити відсутні</p>
<p><b>A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei</b></p> <p><b>Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни</b></p>	<p><b>A tantárgy célja</b>, hogy fejlessze a diákok képességeit a művészi alkotások mélyreható tanulmányozásában. Az előadások az ösköltészet, a középkor és reneszánsz kultúra és írásbeliség magyarországi jellegzetességeit mutatja be. A szemináriumokon alapszövegek közös olvasására és a megismert megközelítési módok alkalmazására kerül sor. Fontos, hogy a hallgatók jártasságot szerezzenek és megismerjék a régi magyar irodalom kiemelkedő alakjait, és azok alkotásait. Megismerjék a mai értelemben vett irodalom kialakulásához vezető állomásokat. Cél, hogy jártasságot adjon az irodalmi fogalmak között, általános irodalom- és mentalitástörténeti ismeretséget biztosítson, tudatosítsa a kultúra történetiségét a hallgatókban.</p> <p><b>Kialakítandó kompetenciák:</b>  A magyar szakos bölcsész  Képes értelmezni a magyar nyelv és irodalom jelenségeinek nyelvi, illetve irodalmi sajátosságait, valamint a magyar nyelvi és irodalmi hagyományon belüli összefüggéseit, történeti beágyazottságát.  Képes a magyar irodalom műfajilag sokszínű szövegeit és az ezekhez kapcsolódó kulturális jelenségeket a nyelvtudomány, illetve az irodalomtudomány szempontjából értelmezni.  A szakterületén fölmerülő problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét mérlegelve képes kiválasztani és alkalmazni a megfelelő nyelvtudományi vagy irodalomtudományi módszereket.</p> <p>Професійні компетенції, які потрібно придбати:  Угорський гуманітарний фахівець  - Здатний інтерпретувати мовні та літературні особливості явищ угорської мови та літератури, а також їх зв'язки та історичну вбудованість в угорську лінгво-літературну традицію.  - Здатний інтерпретувати різножанрові тексти угорської літератури та пов'язані з ними культурні явища з точки зору лінгвістики та літературознавства.  - Вміє обирати та застосовувати відповідні лінгвістичні чи літературні методи, враховуючи можливість багатогранного методологічного підходу до проблем у своїй галузі.</p> <p><b>A tantárgy főbb témakörei:</b>  Történelmünk honfoglalás előtti állomásai. Szóbeli költészetünk állapota a honfoglalás korában. Az egyházi kultúra kezdetei. A szórványemlék és a latin nyelvű irodalmi emlékek. A magyar nyelvű vallásos irodalom kezdetei. A Margit-legenda. A Ferenc-legenda.</p>

A reneszánsz kultúra kialakulása és a humanizmus. Janus Pannonius munkásságának korszakai.

A magyar reformáció jeles személyiségei. Bornemissza Péter, Tinódi Lantos Sebestyén. A reneszánsz fénykora. Balassi Bálint.

Sztoicizmus és manierizmus. Rímay János munkássága

A barokk hőskora, főnemesi udvari irodalom. Zrínyi Miklós, Kemény János.

A Rákóczi-szabadságharc politikai irodalma. II. Rákóczi Ferenc tevékenysége.

A késő-barokk irodalma. Mikes Kelemen. Faludi Ferenc élete, prózai művei.

"A magyar irodalom története: A felvilágosodás irodalma" tárgy a régi magyar irodalomra épül, tanításának célja az, hogy fejlessze a diákok képességeit a művészi alkotások mélyreható tanulmányozásában, kialakítsa a diákokban az alkotók kreativitásának művészi és kritikai értékelésének képességét, a logikailag és ésszerűen kifejezett gondolatok kifejtését, a tényleges anyag és alapfogalmak ismeretének rendszerezését.

A tantárgy összetevői

Főúri és nemesi irodalmi törekvések a 18. század utolsó harmadában.

Teleki József és Fekete János műkedvelői irodalmi tevékenysége.

Orczy Lőrinc költészete.

A testőrírók Bessenyei György társasága.

Bessenyei György élete, művei. Kulturális programja.

Irodalomtörténeti jelentősége.

A deákos költők és a hagyományörző írók. Gvadányi József és Dugonics András művei.

Batsányi János pályaképe.

Kazinczy pályaképe. A nyelvújítási harc. Önéletrajzi művei.

Magyar szentimentalizmus. Dayka G. és Kármán J. munkássága

Csokonai Vitéz Mihály munkássága. Berzsenyi Dániel pályaképe.

Reformkor. Klasszicizmus, romantika, realizmus, népiesség.

Kisfaludy Károly pályaképe.

Kölcsey Ferenc pályaképe és tevékenysége.

A modern magyar színhátság kezdetei. Katona József: Bánk bán.

Vörösmarty Mihály pályaképe, irodalmi tevékenysége

Petőfi Sándor pályaképe. Népies korszaka.

Метою викладання навчальної дисципліни "Історія угорської літератури" сформувані у студентів навички глибокого проникнення у текстуальне вивчення художніх творів, вміння давати художньо-критичну оцінку творчості митця, логічно й аргументовано викладати думки, систематизувати знання фактичного матеріалу та основних понять з курсу.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Періодизація історії угорської літератури. Давньоугорська фольклорна поезія. Лірика. Начало історіографії. Хроніки, літописи.

Церковна література. Легенди. Притчі. Гімни.

Література гуманізму. Я. Панноніус. Угорська реформація.

Історичні та хронікальні пісні. Ш. Тіноді Л.. Життя і творчість Б. Балаші.

Література епохи бароко. Література куруцького руху. Ф. Ракоці ІІ.

	<p>Патріотична література. Придворне рококо. “Письма з Туриччини” К. Мікеша. Дворянська лірика. Л. Амаде. Ф. Фалуді. Характерні риси угорського просвітництва. Д. Бешенеї та його просвітництва програма. Поборники традиції. Л. Орці. Й. Гвадані. А. Дугоніч. А. Палоці Горват. Боротьба за створення угорськомовного театру. Сентименталізм. П. Аньош. Г. Дайка. Й. Карман. Республіканський рух. Я. Бачані. Ф. Бершегі. Л. Сентйобі Сабо. Просвітництво і народність. Я. Фельді. М. Фазекаш. Життя і творчість М. Чоконаї Вітеза. Друга хвиля класицизму. Ф. Казінці. Д. Бержені. Створення угорської драматургії. Й. Катона. Література епохи романтизму Публіцистика. Літературно-критичні та науково-популярні журнали. Від класицизму до національного романтизму. К. Кішфалуді. Ф. Кельчеї. Життя і творчість М. Верешмарті, Ш. Петефі.</p>
<p><b>A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei</b></p> <p><b>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</b></p>	<p>A régi magyar irodalom és a felvilágosodás irodalma tantárgy esetében a félév során a hallgatók a gyakorlati foglalkozásokon tartott előadásokkal a pontok 25%-át, modulzáró dolgozatokkal 25%-át szerezhetik meg. Jártasság a témában és a szakirodalomban (vizsgán adnak számot róla) 50%.</p> <p>У змістовому модулі «Давня угорська та Епохи просвітництва» література протягом семестру студенти можуть отримати 25% балів за презентації на практичних заняттях та 25% за тематичні контрольні роботи. 50% балів можна отримати на іспиті.</p>
<p><b>A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények</b></p> <p><b>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічна та програмна забезпечення дисципліни тощо)</b></p>	<p>A tantárgyhoz kapcsolódó online felület: Google Classroom: vjdymxn illetve 4ytmv5o</p>
<p><b>A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok</b></p> <p><b>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</b></p>	<p>Szerb Antal : Magyar irodalomtörténet. – Budapest: Magvető, 2019. Laczházi Gyula, Zrínyi Miklós költészete: A Syrena-kötet és a Szigeti veszedelem, Bp., Napkút, 2018. Gintli Tibor–Schein Gábor Az irodalom rövid története, Jelenkor, Pécs, 2007. A magyar irodalom története, I: A kezdetektől 1800-ig, szerk. Jankovits László, Orlovsky Géza, Bp., Gondolat, 2007. Régi magyar költők tára, XVII. század, I-XVII, Bp., 1959-2016. Szöveggyűjtemény a régi magyar irodalomból, I-II, szerk. Kovács Sándor Iván, Bp., Osiris, 1998-2000. Szegedy-Maszák Mihály, Veres András szerk.: A magyar irodalom története 1800-tól 1919-ig. Gondolat Kiadó, Budapest, 2007. Nemeskürty István: Bornemissza Péter kísértései <a href="http://epa.oszk.hu/00000/00001/00344/pdf/itk_EPA00001_1986_01-02_183-189.pdf">http://epa.oszk.hu/00000/00001/00344/pdf/itk_EPA00001_1986_01-02_183-189.pdf</a> Csehy Zoltán: Bevezetés a régi magyar irodalom tanulmányozásába</p>

[https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry\\_pracoviska/kmj1/Csehy\\_online\\_tankonyv1.pdf](https://fphil.uniba.sk/fileadmin/fif/katedry_pracoviska/kmj1/Csehy_online_tankonyv1.pdf)

Régi magyar irodalom szöveggyűjtemény I. és II.

<https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/regi-magyar-irodalmi-1/adatok.html>

<https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/regi-magyar-irodalmi-2/adatok.html>